

LABSKÁ PROMENÁDA

Dnes se vůbec nezadá chát. Naším cílem je seznámit se se dvěma městy na Labi a projít se po jejich spojnicí, která je krásnou promenádou. Procházku doporučuji vykonat i v zimě, a to proto, že se nebudete muset vyhýbat některým zběsilým cyklistům nebo „inlajnístům“, kteří tuto trasu v jiných obdobích notně používají. A zimní pohyb má ještě tu výhodu, že při něm do plic naženete čerstvý vzduch, prokrvíte cévní systém a nebudete muset se srdcem do Poděbrad. Ty lze navštívit při jiné příležitosti. Příkladem budíž níže uvedené řádky.

Na výlet odjedeme z Prahy - Masarykova nádraží a za 55 minut vystoupíme v Nymburku, který byl založen AD 1275 Přemyslem Otakarem II. jako královská

do Komenského ulice a z té za školami druhou vlevo do Havlíčkovy ulice. Havlíčkovou ulicí přes park Hrdinů a přes ulici Velké Valy dojdeme do Vodárenské ulice a k secesní vodárenské věži z roku 1904. Před vodárenskou věží uhneme vpravo do ulice Malé Valy.

Uzemí mezi Velkými a Malými Valy bývalo obranným systémem Nymburka využívajícím dvou vodních příkopů naplněných labskou vodou a dvou pásů hradeb. Voda v obou příkopech dodnes teče. Z Malých Valů posléze odbočíme vlevo do Boleslavské třídy a z ní druhou ulicí vpravo do úzké Eliščině třídy. Na jejím konci u Tyršovy ulice je Vlastivědné muzeum s expozicí věnovanou spisovateli Bohumilu Hrabalovi, jenž dětství a mládí prožil v nymburském pivovaru. Na protější straně Tyršovy ulice je budova Hájkova divadla, které je stavebně spojeno s kaplí. Kaple je dochovaným presbytářem chrámu Panny Marie Růžencové ze 13. století, který zanikl společně se zde stojícím dominikánským klášteřem. V 19. století byl presbytář upraven na kapli sv. Jana Nepomuckého a včleněn do novějšího objektu školy a později i divadla. Za kaplí se dotkneme prostranství se sochou sv. Jana Nepomuckého a před železobetonovým mostem z roku 1912, prvním svého druhu v Čechách, se dáme vlevo hlavní ulicí. Z ní, ještě než vstoupíme mezi domy, je na druhé straně silnice vidět renesanční sedmihřanná věž vodárny. Byla zbudována LP 1597 v době tureckého ohrožení Evropy, a proto se jí říká Turecká. Vodou zásobovala samospádem pět městských kašen. Hlavní ulicí přijdeme na náměstí Přemyslovců, kde nás zaujme barokní morový Mariánský sloup z roku 1717 a nárožní loubený renesanční dům

z roku 1526, stará radnice. Z náměstí vyjdeme Kostelní ulicí na Kostelní náměstí, uprostřed něhož se tyčí gotický kostel sv. Jiljí s bílou pískovcovou věží. Tato nejvýznamnější nymburská památka pochází z konce 13. století, došlo k jejímu rozšíření v 2. polovině 14. století za přispění huti Petra Parlře. Náměstí, kde si též všimneme Starého děkanství z 18. století, opustíme ulicí Na Fortně kolem tzv. Kamenného domu, vyrostlého na základech nymburského hradu, a staneme na nábreží řeky Labe. Na něm vlevo je 205 m dlouhý pás v roce 1905 romanticky zrekonstruovaného opevnění města. Od opevnění se podél hezky upravené říční zátoky posuneme k ústí potoka Mrliny do Labe, po pravé ruce necháme vodní elektrárnu se zdymadly a plavební komorou a ocitneme se na asfaltové cestě (2,5 km). Po ní s červenou turistickou značkou, která nás doprovází již z Kostelního náměstí, pošlapeme rázným tempem po pravém břehu řeky proti proudu až do Poděbrad. Cesta je lemována vzrostlými topoly, olšemi, hrušňami, jinými dřevinami, či čihajícími rybaři. Vodní hladinu zdobí lekníny, stulíky, anebo rákosí, z něhož vylétávají kachny a různé vodní ptáci. Tahle cesta má své kouzlo po celý rok. A dozvíme se na ní i o jedné technické zajímavosti. Je jí Sánský neboli Lánský kanál (2,2 km). Z informační tabule se dočteme, že ve zdejší krajině byly v 15. století zakládány rybníky a k jejich napájení byl mezi nimi v délce 16,5 km zbudován kanál, který propojil řeku Cidlinu od vsi Sány a řeku Labe do tohoto bodu. V roce 1930 byl kanál prodloužen do potoka Mrliny a původní ústí kanálu připomíná spíše zarostlé slepé rameno Labe. Zhruba v polovině korza do Poděbrad se nad řekou klene silniční most (1,7 km). Vlevo ještě před ním je u cesty houští, za nímž se našim zrakům skrývá stáčírna minerální vody Poděbradka. Pokud si chce někdo cestou odpočinout, může tak učinit třeba v pilehlé vsi Velké Zboží připomínané roku 1345 (1,4 km). Ale až to jsme zdatní turisté, cupitáme lehce dále. K silničnímu mostu v Poděbradech je to už jen kousek (2,2 km).

První zmínka o Poděbradech se datuje k polovině 12. století. Osada pravděpodobně vznikla pode brody přes Labe na východní cestě jako náhrada za Přemysl-

ovci vypleněnou nedalekou Libicí nad Cidlinou. V letech 1262 – 1268 král Přemysl Otakar II. nechal pro ochranu cesty vybudovat u vsi kamenný hrad. Největšího rozkvětu doznala ves v éře středověku za panství pánů z Kunštátu. Člen jeho rodu Jiří z Poděbrad byl roku 1458 zvolen českým králem. V roce 1472 byly Poděbrady povýšeny na město. A i po něm se porozhlédneme. Nejdříve od Labe vyjdeme krátkou Paroubkovou ulicí na silniční most a dostaneme se na druhou stranu řeky. Tam na most navazuje jeho kolega z roku 1831, v jehož závěru za modrým zábradlím uhneme po silničce vpravo do lesoparku, bývalé daňčí císařské obory založené roku 1538. Poděbrady - zámek V úpravném porostu hned narazíme na místo, kde bylo v roce 1496 popraveno 10 vůdců vzbouřených kutnohorských havířů. Na jejich památku tu byl v roce 1516 postaven dřevěný Havířský kostelík. V 17. století byl nahrazen zděnou stavbou, která byla v roce 1896 změněna do současné podoby. V sousedství si všimneme dřevěné zvonice z roku 1615 a studny, v níž bývala železitá (krvavá) voda. Od kostelíka jdeme zpět souběžně s mostem. Od posledního sloupu s vyznačením úrovní povodní vyběhneme po schodech na mostovku. Takto opět překonáme řeku a na konci mostu sestoupíme vpravo po schodech na břeh pod zámek (1 km). Při podcházení zámku si ještě chvíli užijeme Labe, než se od něho v úrovni lávky a elektrárny odkloníme vlevo do parčíku s dětským hřištěm a do ulice Na Kopečku. Za ní na náměstí Anežky České nás vítá kostel Povýšení sv. Kříže. Gotická stavba ze 14. století, jež prodělala v 16. a 19. století úpravy, a byla v ní pohřbena první manželka Jiřího z Poděbrad, obsahuje cenné interiéry. Od kostela vykročíme vlevo do ulice Na Láždění s pozůstatky středověkého špitálu z roku 1444 v domě č. 67. Ulice Na Láždění nás vyvrhne do Palackého ulice poblíž Staré radnice. Re-

nesanční dům ze 16. století poznáme podle věžičky, která byla k němu přistavěna roku 1814. Palackého ulicí pak neomylně kráčíme na náměstí Jiřího z Poděbrad a do zámku (1,2 km). Zámek vznikl ve 2. polovině 16. století přebudováním hradu. Tou dobou byl v císařském majetku. Nynější pozdně barokní podobu má z let 1752 – 1757. Od roku 1885 vlastnil objekt kníže Hohenlohe, který se zasloužil o současnou lázeňskou a sklářskou tradici Poděbrad. Část zámku je momentálně využívána Polabským muzeem. Ze zámku přes náměstí, kde se vypínají morový sloup z roku 1765 a v roce 1896 tu osazená jezdecká socha krále Jiřího z Poděbrad od B. Schnircha, pronikneme Divadelní ulicí na náměstí T. G. Masaryka. To je vlastně velkým lázeňským parkem. Lázně vznikly počátkem 20. století, když v roce 1905 byl navrtán na vnitřním nádvoří zámku v hloubce 96,7 m první minerálně uhlíčitý pramen. Rok 1908 byl potom první lázeňskou sezónou. Od roku 1926 se lázně specializují na léčení srdečních a cévních onemocnění. V citlivě komponovaném parku, v obklopení lázeňských zařízení a hotelů, užíme například známé květinové hodiny, kolonádu nebo Eliščinu zřídlo. Za pramenem Trnka park končí u budovy sklárny Bohemia a u vlakového nádraží (0,9 km). Tam končí též naše procházka. Zbývá jen nasednout do vlaku a odjet domů. Lehoučká trasa měří vřehovšudy zhruba 13,1 km.

foto: Čornej

Poděbrady - zámek

foto: Čornej

Nymburské opevnění

obrná pevnost na obchodní cestě do Polska. Nymburk úspěšně nabýval na důležitosti, leč v roce 1631 za vpádů Sasů byl notně poničen a trvalo dlouho, než se z rány vzpamatoval. Abychom město poznali, vydáme se od nádraží Palackého třídou, z ní zabočíme druhou ulicí vpravo

z budována LP 1597 v době tureckého ohrožení Evropy, a proto se jí říká Turecká. Vodou zásobovala samospádem pět městských kašen. Hlavní ulicí přijdeme na náměstí Přemyslovců, kde nás zaujme barokní morový Mariánský sloup z roku 1717 a nárožní loubený renesanční dům

Po těžké havárii se řidiči obou bourajících vozů probudí vedle sebe v nemocnici. „Poslyšte, neviděli jsme se už někde?“ „Kdybychom se viděli pane, tak ... (viz tajenka)!“

Křížovku poskytlo Vydavatelství Balzám

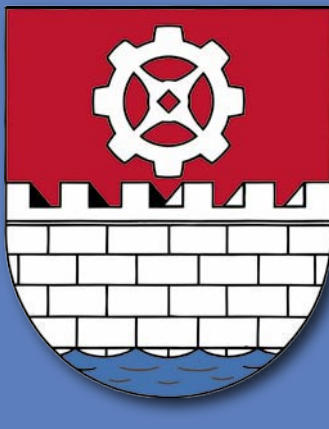
Pomůcka:	Nola ulema	Homina	1. DÍL TAJENKY	Čtvereční nerosty	Vaše osoba	Jasná hvězda	Jedna i druhá	SPZ okr. Sokolov	Jméno herečky Kačírkové	Někdejší nájezdník
Tkalcovský stroj					Přinášet					
Koupací nádoby					Ohrazený les Spodek nádoby					
Bývalá vládní politická strana				Obě Dietlova televizní hrdinka				Latinská spojka Orvat		
Vyřtá tisková deska								Osobní zájmeno Objednat k výrobě		
Hasnice		Souhlas Býv. švéd. hudební skupina				Úspěch Samec ovce				
Pokladna					Likérnik Pardubická rafinerie			2. DÍL TAJENKY	Nápor	
Spojka podřadící účelová				Malicherný puntíkář Kloudná						
Chemická značka rubidia				Přísný kritik Baviněná tkanina						
Hazardní karetní hra								Popávek Chemický prvek		
Noční dravý pták	Sarmat Výzva					Úder širočinou Město v Itálii				
Uzenina						Spojka (toliko) Koupě			Usazený nános nečistoty	
Primát				Květenství petrkličce Citoslovce bolesti						
Zemlovka				Islámský vykladač věrouky a práva						
Citoslovce pobídky				Stavební dílec						

Znění tajenky křížovky z minulého čísla:

„máme osm dětí“

jméno.....tel. spojení.....
 adresa.....
 znění tajenky.....

Ceny do křížovky věnovala Městská část Praha 16 (Radotín), Václava Balého 23

Výherci z minulého čísla:

1. Vlasta Borovská Sídliště 1065/5 Radotín
2. Hana Marešová Na Rymáni 14 Radotín
3. Anna Šišková Sídliště 1085 Radotín

V případě, že se chcete zúčastnit slosování o věcné ceny, zašlete nebo doneste vyluštěné znění tajenky vepsané do ústřížku pod křížovkou. Ústřížek odstříhnete a doručíte na adresu redakce: V. Balého 23, 153 00 Praha - Radotín. Na obálku napište heslo KŘÍŽOVKA, kontaktní adresu nebo telefonní číslo. Do slosování budou zařazeni pouze úspěšní luštitelé tajenky. Výherci si svoji výhru mohou převzít na adrese redakce. Ústřížky s vyluštěným textem budou zařazeny do slosování, pokud dojdou do redakce nejpozději do 4.1.2010.

JAK NAUČIT DĚTI LYŽOVAT - II. DÍL

V minulém článku jsme se začali věnovat problematice výuky jízdy na lyžích u malých dětí. K dětským začátkům na svalu pro vás máme ještě několik tipů.

Vyrážíme na sjezdovku

Na sjezdovku mezi další lyžaře by dítě už určitě nemělo vyrážet bez lyžařské přílby. Zbytečně se nesnažte jezdit s dítětem příliš rychle. Neurčujte výuku „vozením“ dítěte mezi lyžemi nebo na laně. Tyto techniky většina lyžařských škol zavrhuje, mohou způsobovat špatné návyky a nedoporučují se. Stále buďte hodně trpěliví, případné úspěchy dítěte chvalte stejně jako na začátku. Přidejte však už na důslednosti a opravujte chyby, které dítě udělá.

Jak na vleký?

Na sjezdových tratích se s dítětem nevyhnete vlekům. Pro začátek jsou ideální dětské lanové vleký, kde se děti drží za obě ruce lana a to je táhne. Tyto vleký však nebývají v každém středisku a najdete je navíc většinou jen v lyžařských školách. Pro začátek jsou proto vhodné kabinkové nebo sedačkové lanovky. Obtížnější je to s dítětem na kotvovém nebo na talířovém vlekou. Pokud jsou k dispozici jen tyto vleký, tak volte jen ty pomalejší z nich a pouštějte se na ně až v okamžiku, kdy bude mít dítě osvojené základy lyžování. Poproste vždy obsluhu, aby snížila rychlost a pomohla vám k bezpečnému nasednutí s dítětem na vlek.

Myslete na kvalitní oblečení

Na závěr článku bychom vám také rádi připomněli, abyste mysleli i na bezpečnost a kvalitní vybavení malého lyžaře. Dítě vybavte tak, aby mu nebyla zima. Kvalitní funkční prádlo a nepromoka-

vá, ale prodyšná souprava bude dítěti zajišťovat příjemnou tepelnou izolaci a přirozený komfort. Nabídka funkčního prádla i oblečení pro nejmenší je velmi pestrá. Pamatujte, že vaše ratallest bude v přímém kontaktu se sněhem mnohem častěji než Vy, a to hlavně zpočátku, kdy bude hodně padat.

Kde pořídit lyžařské vybavení?

Finančně nejnáročnější je lyžařské vybavení začínajícího lyžaře. Určitě nezapomeňte na helmu, která by ve výbavě žádného začínajícího lyžaře neměla chybět. U lyží a bot si rozmyslete, zda půjdete cestou nákupu nového vybavení, nebo cestou bazaru či půjčovny. Vezměte v úvahu to, že lyže, které koupíte letos, většinou příští rok ještě vystačí. Za dva roky už však budou určitě krátké. Pro nové vybavení mluví hlavně to, že dítě jezdí na svém, zvykne si na vybavení a nemusí se přeučovat na jiný model lyží. Později lze výzbroj dobře prodat v bazaru nebo na inzerát. Nevýhodou je ovšem vysoká prvotní investice do výbavy. Druhou variantou je bazar, kde je možné při troše pátrání narazit na zachevalé vybavení za rozumnou cenu. Konečně třetí varianta, půjčovna lyží, vychází nejlépe tehdy, kdy na horách netrávíte tolik času. Zajímavým produktem, který se objevil v nabídce půjčovny, je celoroční půjčení, kdy si na začátku sezóny vybavení půjčíte a vrátíte ho až na konci sezóny. Každý rok tak lze u dětí „obměnit“ výbavu a po sezóně ji vrátit nazpět do půjčovny.

Martin Verner

Více informací o lyžařské výzbroji nejen pro děti, bazaru lyží i celoroční půjčování naleznete na www.skiservis.cz.